

[Ahlmann-Ohlisen]

der efter forslaget nu er større arealer, der må dyrkes i omdrift, stadig – om end i mindre omfang – er behov for en vis jordfordeling.

Et andet punkt, vi ønsker at drøfte i udvalget, er hegning. I ministerens fremsættelsestale hedder det, at han ikke har kunnet imødekomme lodsejernes ønske om fri ret til hegning.

På det offentlige møde, der blev holdt lokalt i Højer den 6. august i år, blev spørgsmålet om hegning drøftet grundigt. Fra lodsejernes side blev det påpeget, at det bl.a. på grund af ønsket om at beskytte dyrene mod direkte smitte og ønsket om, at dyrene ikke drak af vandet i afvandings- og bevandingskanalerne, så de derigennem kunne blive smittet, var bydende nødvendigt at foretage hegning og oppumpning af drikkevand.

Svaret fra embedsmændenes side på det omtalte møde var, at dette forhold måtte lodsejerne klare ved godt landmandskab og medicin. Og for at der ikke skulle være nogen tvivl, blev dette svar gentaget. Også dette forhold må vi have grundigt drøftet i udvalget.

Endelig ønsker vi i Det Konservative Folkeparti – som vi også har givet udtryk for ved tidligere drøftelser her i salen – ikke, at det arbejde, lodsejerne hidtil selv har udført, på et senere tidspunkt skal udføres af et korps af offentligt ansatte naturplejere. Det vil være til ubodelig skade for det rimelig gode samarbejdsklima, ministeren og embedsmændene har medvirket til, bl.a. ved at imødekomme ønskerne hos lokalbefolkningen og lokalkommunerne om større omdriftsarealer, som danner en god baggrund for det fremtidige samarbejde om bevaringsplanens gennemførelse.

Med disse bemærkninger går vi i Det Konservative Folkeparti positivt ind i udvalgsarbejdet om bevaring af Tøndermarsken.

Leif Hermann (SF):

Lad det indledningsvis være sagt, at dette lovforslag vel er en forbedring i forhold til den tilstand, der var gældende, før det socialdemokratiske beslutningsforslag blev fremsat.

Jeg må indrømme, at jeg unægtelig har svar tvivl om, hvorvidt det er en forbedring i forhold til den stoplov, der er gældende i øjeblikket.

Tilsyneladende er der gjort et umådelig stort arbejde for at forlige de modstridende interesser, der findes i området. Det er landbrugsinter-

esser og fredningsinteresser, og jeg tror nok, man kan sige, at landbrugsinteresserne har fået deres med det forslag, ministeren har fremsat her.

Vi fik faktisk en forsmag på landbrugsinteressernes massive fremmøde i forbindelse med Socialdemokratiets beslutningsforslag, da det var oppe. Vi havde nogle underholdende deputationer i Miljøudvalget dengang. Det var slede onde tider, og det må man nok sige at det sandelig er blevet.

Det område, forslaget dækker, er vel det område i Danmark, der er dækket af flest formelle beskyttelsesforanstaltninger. Det har status som naturreservat, vildtreservat, fuglebeskyttelsesområde, nationalbiologisk interesseområde og Ramsarområde.

På denne baggrund og på baggrund af, at vores natursyn i disse år er under forandring fra en reservattankegang til en helhedsopfattelse, skulle man tro, at lovforslaget var langt mere vidtgående og langt mere restriktivt, end det er tilfældet.

Det åbne land er et hele, og jeg har en idé om, at ministeren erindrer ordene »det åbne land er et hele«, for det blev sagt af en af ministerens fortræffelige embedsmænd på det glimrende seminar, Miljøudvalget havde med ministeriet for ganske kort tid siden.

Behovet for naturbeskyttelse og nænsomhed i vores magtudøvelse over for naturen er lige så påkrævet i dyrkede som i uopdyrkede områder. Og læser man bemærkningernes generelle afsnit, fornemmer man den begejstring og kærlighed til marsklandet, som burde have givet Folketinget et lovforslag, der er båret af dette engagement og dette natursyn. Det er beklageligvis ingenlunde tilfældet.

For det første tillades såvel et voldsomt handelsgødningstryk som brug af bekæmpelsesmidler på de vedvarende græsarealer. Anvendelse af bekæmpelsesmidler ligger ganske vist i en bemyndigelse, i lommen på ministeren, men landbrugets indflydelse er jo ikke ukendt, ej heller når det drejer sig om miljøsager.

Det er formentlig ikke engang sagligt at tillade et handelsgødningstryk af den dimension, som forslaget tillader. Og hvad er i grunden meningen med det, når disse biotoper skal udgøre det fortsatte grundlag for fugle- og planteliv?